

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“-ra.

Ha lapunk ez évbeni működése elég szerencsés volt, igen tisztelt előfizetőinket a további pártolásra megnyerni, tisztelettel kérjük az előfizetési díjt, — mely **évnegyedre 1 frt 50 kr.** a „Jogász-Egylet“ igen tisztelt tagjainak 1 frt — a kiadó hivatalhoz, Wittich József könyvkereskedésébe mielőbb beküldeni.

Dobolyi Sándor.

Maros-Vásárhely sept. 17.

A fusio megbukott ugyan, de azért azon mozgalom, a mely a két párt között létező természetellenes viszony megszüntetését tűzte célul parlamentünk történelmében örök emlékű marad.

Ha figyelemmel kísértük a választások folyama alatt a balközéphez tartozó képviselők programját, tapasztalhattuk, hogy az a főelveket illetőleg vagy a Deák-párthoz csatlakozott, vagy a szélsőbalét vallotta sajátjának, a mi arról győzhetett meg bennünket, hogy balközép program nem létezik.

Ghyezy Kálmánnak a balközép vezérfiának, e tisztos ősz hazafinak f. hó 7-én tartott beszéde megadta az utolsó halálos döfést. Ghyezy ugyanis lelépve a közjogi oppositio a nemzetre nézve veszélyes és káros teréről, beszédében a 67-ki kiegyezkedést, mint, a mely hazánk lételének és biztonságának egyedüli garantiáját képezi, mert hazánk csak is úgy, a minden részben erős monarchiában lelheti fel jövőjének biztos zálogát, s épen ezért a kiegyezkedést illetőleg így nyilatkozik: „a kiegyezés megszüntével hazánk hasonlítana a hajóhoz, mely egy nem egészen biztos, de némi biztosságot még is nyújtó révpártból irányított nélkül indulva a sik tengerre, bejuthat kedvező körülmények között más biztosabb révpártba, de igen könnyen s valószínűleg el is merülhet a tenger hullámai között.“ A delegatíói intézményt kevés módosítással fenntartja. A külügyek jelen közösügyes szervezetét igen jónak és helyesnek találja.

Szóval az egy hadserget kivéve Ghyezy egészen egy alapra állott a Deák-párttal.

És mégis a baloldal vezérfiának e jelentékeny közeledésére az óhajta várt fusio, a mely a jelenlegi beteges ellenzék helyébe egy reform képes, életerős ellenzék volt hivatva teremteni, személyes érdekek s egyéb kicsinyes formalitások miatt megbukott.

Hát ismét a pártviszály ádáz daemona fog bennünket egymás ellenségeivé tenni? Hát a nemzet ismét nem fogja levetkőzni e hibáját, a melyért a multban oly sok gyászos csapás érte? Hát ismét a régi merev bilincsekbe zárt pártok fognak egymással torzsalkodni?

Bár csak a teremő enyhitené a fékezhetlen politikai pártszenvédelyt!

A görög birodalmat csaknem alapján rendíté meg a szekér-harcok érdeme feletti czivódás. Hazai történelmünk a Mohi pusztát és a gyászos emlékű Mohácsot mutatja fel a háborgó pártok, mintegy mérsékletre, testvéries közeledésre intve.

Békülj ki önmagaddal drága nemzetem!

Ha még a fusio eszméje felmerül tegyen meg pártunk is mindent, a mit megtehet, vigyen engedékenységet a politika rideg mechanizmusába, a kisebbség iránt.

A nyereség sokszorosan túlhaladná az áldozatot.

Münker Arnold.

JOGI ROVAT.

Az eskü-bizonyíték.

Dr. Soos Kálmántól.

II.

Az eskü-bizonyíték kellékei és alkalmazhatósága.

A megelőző fejezetben foglalt előismeretek képekké tesznek arra, hogy az eskünek, — mint bizonyítási eszköznek — kellékeit, céljához, kettős természetéhez, s különös sajátosságához képest megállapíthassuk.

E kellékek az esküvőnek személyes tulajdonságaira, az eskünek tartalmára és letételi módjára vonatkoznak.

Következő fejtegetéseinkben tehát csak a bizonyítási esküről lesz szó; s lássuk már most annak kellékeit egyenként.

I. A személyi kellékek a végre, hogy a bizonyító eskünek célja t. i. az igazság kiderítése, s nyilatkozatunk valóságáról másoknak meggyőzése eléréthessék, a mint már említett is, szükségké az eskü alapja és lényegéhez képest, tehát oly módon állapítandók meg, hogy azon kellékek jelenléte által az esküvő igazmondási képességének és akaratának létezése is kellőleg biztosítva legyen.

Az igazmondási képesség feltételezi a kérdéses tény-körülmények tudatását, az affelőli bizonyosságot, ezektől függ tárgyilagossága annak, hogy az esküvő igazat mondand; melyeknek szoros szemellett tartásával határozandók meg az eskütételre képesítő idők, az észlelő és emlékező tehetségnek minősége, azoknak működhetése.

Az igazmondási akarat jelenlétének fölismerése, az azt biztosító kellékek megállapítása, sokkal nehezebb, mert az akarat belső állapot levén, másoknak közvetlen észlelése alól és tapasztalati köréből el van vonva, s annak főleg az egyes öszszerű esetekbeni jelentkezése, hiánya vagy fogyatkozása mindig kérdéses marad; mihez járul, hogy a jog általános elveinél fogva mindenkit igazmondónak, hitelre méltónak kell tekintenünk, míg csak igazmondási akaratját kételessé tevő okok nem léteznek; s ezen az alanyi igazmondásra képtelenítő, s a jogos akaratirányu emberek sorából kizáró okok, egyelőre senkiről nem is vélelmezhetők, a természeti jó hírnév jogánál fogva föl nem tehetők. Másfelől azonban a jogos érzület és igazságos akarat hiányának vagy fogyatkozásának veszélyei, visszaélései és gyakran helyre sem hozható károsága ellenében, a tapasztalat tanúsága és követelményénél fogva a társadalmat kellőleg biztosítani kell; s habár e cél tökéletesen elérni a földön soha nem is fog, de annak megközelítő létesítése, mentől célirányosabb és teljesebb intézkedések tétele és szabályalkotások által, a törvényhozásoknak igen fontos feladatát képezi. Így például az igazmondási akarat létezőnek, s az esküvő hitelt érdemlőnek tekinthető, ha valamennyi tapasztalati jelenségek oda mutatnak, hogy az esküvő az eskü szentségéről, a hamis eskünek Isten és a világi bíró előtti kárhózasos és

büntetésre méltó voltáról vallási s jogérzületből meggyőződve van, ezen gondolkodás és érzület elméjében és szívében irányadó tulsulyra emelkedtek, ily föltételek mellett több, mint valószínű, csaknem bizonyos, hogy igazat akar mondani. De hol az eskü alapfeltétele, az igazmondásra indító rugó, belső indok hiányzik, mely mint már említve volt, abban áll, hogy az illető hiszi és tudja, miszerint a hamisan esküvő mind a vallás, mind a világi fenytő törvény által kiszabott büntetésnek teszi ki magát, s ennél fogva később leendő lelkiösmeretének megnyugtásával, s a fenytő hatalom sujtóló karának kikerülése végett igazat mondani, sem mint hamisan esküdni — a hol mondom a valóhú nyilatkozatnak ezen biztosítékai hiányzanak: ott semmi valószínűség, semmi kilátás nincs arra, hogy az esküvő igaz bizonylást fogna tenni, ott hitelt szavai nem érdemelnek.

Esküre nem bocsáthatók tehát a vallástalan, erkölcsösség nélküli egyének, s azok, kikre hason esetekben a igazmondási akarat hiánya már bebizonyult, nevezetesen, kik hamis eskü vagy tanúság büntényében elmarasztaltattak, vagy azok miatt kereset alá vétettek. Ezeknél a jogszerű és igazságos akaratirányt a tapasztalás útmutatás-szerint méltán hiányzóknak tekinthetni.

Még azok is, kiknek önérdékek az igazság kiderítésével elannyira kirívó ellentétben áll, kiknél az igaztalan nyilatkozatra oly tulnyomó anyagi vagy más rugók késztetnek, hogy ezek által a vallás-erkölcsi és jogtörvényhozási ellensúlyozó indokok valószínűleg el fognának némittatni, az ily egyének igazmondósága is joggal vétetik gyanu alá, s ezeknek esküre bocsátása, ha teljesen nem mellőztetnék, a legnagyobb megfontolást és óvatosságot igényli.

Sőt egyáltalában mindazok, kiknek akár igazmondási képessége, akár akarat, bármi oknál fogva gyanussá válik, a törvényhozás részéről különös figyelembevétel szükségeltetnek, mert az állam, ha csak nem akar oda törekedni, hogy mindenféle czélzatos hamis nyilatkozatokat, igaztalan bizonylatokat kész valóság gyanánt fogadjon el s ezáltal az igazságszolgáltatást a szó nemesebb értelmében lehetlenné tegye, hanem a személy- és vagyonbiztonságot, a jogrendet feláldozni, ha nem kívánja a vallásos hitet s az erkölcsiséget aláülyeszteni, fertőbe tiportatni, s mindezek által az államnak önmagának biztos fennállhatását kockáztatni sőt egyenesen meggyújtani: akkor nem is fogja esküre bocsátani azon egyéneket, kiknek hitelessége vagy becsületessége minden kétségen és alapos kifogáson felül nincsen; a feddhetlen erkölccsel nem bíró a jó hírnév, az egyenlőség ősjogára többé nem hivatkozhatnak, mert az állam rendeltetésének megközelítése, biztonsága és fennmaradhatása iránti kötelessége azt már tekintetbe vétetni nem engedi.

Most térjünk vissza az eskü többi kellékeinek le származtatására.

(Folyt. köv.)

A hitellekkönyvnek szerkesztése vállalkozók által.

I.

Ötödik éve már, hogy a hitellekkönyvnek szerkesztése Erdélyben megindult, s bár különösen az utolsó években 300—500-ra megy azok száma, kik hitellekkönyvek szerkesztésével foglalkoznak, eltelik még 2—3 év, míg a hasznos intézményt, egész Erdélyre nézve befejeztetnek mondhatni fogják.

Már kezdetben rossz aus piciumok között indult meg e vállalat. 1867. évi decemberben 40—45 magyarországi telekkönyvi hivatalnok jött át Erdélybe, — kiknek hivatásuk lett volna: „tanítva ujonnan felveendő tagokat, egy jó helyszemlélő testület alapját megfektetni.“ — Amde rögtön akadtak olyanok, kik öngénialitánk elleni véteknél találnak, ha mindenhez hozzá nem szólnának,

— akár értenek hozzá, akár nem, — és 1868. évi január hó elején megjelent a „Magyar Polgár“ egyik számában, egy fulminans, ismert drasticus stylussal irt cikkecske, mely a telekkönyvvézet, nem technicus és elvi oldalról tárgyalta, hanem éléskamarának tekintette, s azt irta, hogy: „küldtek nekünk (erdélyieknek) Magyarországból 40 doctort, a hiteltelekkönyvvezés keresztvitelére, mintha nekünk, arra való emberünk, nem lenne elegendő s. a. t.“

Ennek, s másrésről is jött hasonló felfogású beleszólásoknak az lett a következménye, hogy mindazon tapasztalt magyarországi helyszínelők, kik az erdélyi telekkönyvvezéshez folyamodtak, s kik éveken át szerzett gyakorlatuk nyomán az első percztől sikeresen haladni tudtak volna, azon kijelentéssel: „hogy az erdélyieknek elsőséggel van“ visszautasítottak, és a testület alig egy pár kivétellel, — ujonczokból összeállítva lett.

A helyszínelő testületet alkotó elemek bővebb részletezésébe bocsátkozni, e cikk keretén kívül esik, habár nagy befolyással birt a haladásra, mit azt egy-két szóval szintén felemlíteni tartozunk, hogy a „vállalkozók“ eredetére jussunk.

A helyszínelés vérmes reményekkel kezdetett meg. Egész Erdély telekkönyvvezésére 4-5 évre számítottunk, s 6. évről már csak a peszimisták beszéltek. Azonban: „ember tervez, isten végez“, mert az öt év pár hónap múlva betelik, s alig mondhatjuk, hogy az országnak két harmada kész lenne.

Kolozsmegye telekkönyvvezése 1869. októberig tartott, tehát 1 év és 9 hóig.

Ekkor B.-Szolnok és Doboka megyék vétettek helyszínelés alá, de már megnagyobbított személyzettel; a midőn ugyanis „megtakarítási“ szempontból 80 kros, 1 frtos és 1 frt. 20 kros napdíjasak toborzottak. Természetes, hogy a helyszínelési terhes munkára és nyugtalan vándor életre, ily csekély fizetés mellett többnyire desperat emberek vállalkoztak, és így realis haszon, aránylag ismét kevés lőn.

B.-Szolnok és Doboka megyék 1871. szeptemberben lettek befejezve; helyszínelésük tehát 1*évig és 11 hóig tartott. Ennek abban rejlik oka, hogy 1870-ben a testület már félígmédig betanított új, kiválóbb tagjai, a székel és a szászöldre tétettek át az ugynevezett „vállalkozók“ mellő oktatókúl, s helyeiket gyakoronokok pótolák, kiket ismét oktatni kellett.

Minthogy a munka, az ennyire megszorított testülettel sem haladt oly szembeszökő és gyors eredménnyel, mint azt a birtokosok és egész megyék óhajtották, s óhajták; s minthogy a testület szaporítását csak az országgyűlésileg megszavazott évi költség összeg erejéig eszközölni lehetett, — a telekkönyvi igazgatóság, hogy a kívánalmaknak eleget tehessen, azon gondolatra jött, hogy a hiteltelekkönyvek egy részének készítését, magán vállalkozás útján fogja a lehetőségig gyorsítani. Így jöttek létre, a hiteltelekkönyveket szerkesztő vállalkozók, kiknek teendőikről a jövő fejezetben szölandunk.

T Á R C S A.

A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

Naponként szaporodik a természettudományok iránt érdeklődők száma. Ezt úgy hiszem, leginkább azon szerencsés és óriási haladásnak köszönhetni, melyet a természettudományok az újabb időben tettek.

Nem tartozik jelen feladatunkhoz hogy ennek részletezésében bocsákozzam, tudja és látja ezt ma minden ember. A régiek nem foglalkoztak a természet titkainak megismerésével legalább tudományos szempontból nem. Látták mindennap is érezték a természeti erők hatását, de az okkeresést tiltá a korszellem . . . Könnyebb és gyönyörködtetőbb volt előttük a „nosce te ipsum“-féle tudomány és épen mint ma a spiritisták előtt a sok idővesztegetés és gyümölcstelen fejtegetés. Legtöbbet foglalkoztak még az astronomiával, de az e körül tett felfedezések a magasok tiltott gyümölcsei valának. A magasok voltak a gyógyászat képviselői is s miután ez némi növénytani ismeretet feltételez bátran állíthatjuk hogy e téren többet munkálkodtak, mint bár ki más. . .

Ha a legrégebb kor történelmét vizsgáljuk, azon meggyőződésre jutunk, hogy azon kor emberei a növények megismeretetésével nem foglalkoztak annyit mennyit tőlők várhatnánk. Mert tagadhatlan az, hogy a kereskedés mellett azon kor kizárólagos foglalkozása a marha tartás és földmívelés vala. Mindkettő igényli a növénytani ismeretet. Ha volt is némi ismeretük e téren az nem terjedt többre, mint felületes megfigyelésre azon növényeknek melyeket a háztartásban nélkülözhetniök csak kevésbé vagy épen nem is lehetett. Ide tartoztak némely fák, cserjék, gabonafajok és gyógyfüvek mely utóbbira nem tudományos vizsgálódás — mert erről szó sem lehetett — hanem inkább próbálgatás után jöttek reá. A hasznos nyújtó füvek mellett kétségtelen, hogy ismertek olyakat is, melyek haszonnal ugyan nem jártak mint némely kerti virágok, de ártalmasak sem voltak hanem a szemnek és általa a léleknek gyönyört és élvezetet nyújtottak. Nem kerülte ki figyelmüket, némely ártalmas nö-

II.

A „vállalkozó“ nem telekkönyvi hivatalnok, s nem is rendes telekkönyvi gyakornok; és a felyállás által nem is válik azzá; hanem oly magán egyén, ki magát egy vagy két község hiteltelekkönyvének szerkesztésére szerződésileg lekötö, és a munkát, a fennálló telekkönyvi helyszínelési utasítások és szabályrendeletek értelmében elkészíteni tartozik; hanem parcella mennyiség szerint fizettetik.

A vállalkozók felett áll a „telekkönyvi oktató“, ki a vállalkozókat bizonyos községekbe, vagy egy-két dülői járásból álló becsületben, a telekkönyvek szerkesztésére tanítja, a munkát ellenőrzi, számbaveszi és megbírálja — Ezek felett ismét felügyelő, — vagy főbiztosok, kik némirészen szintén vállalkozók oktatásával, — leginkább pedig az eredmény és haladás számbavételével, és a keblük kezelésével foglalkoznak.

Minden községnek jogában áll vállalkozót saját belátása szerint fogadni azért, hogy azt annyiagi viszonyaihoz képest a lehetőségig jutányosan tehesse. Am de ismét ez oktató, vagy felügyelő jogában áll, megbírálni azt, hogy: vajon ezen vállalkozó bir-e annyi képességgel hogy feladatának a birtokosok megkárósítása nélkül megfeleljen, — s ha bir, — oda hatni, hogy helyébe alkalmas egyént szerezzen a község. — Mi ismét nagyon helyes szigorú mert a telekkönyvi törvények szigorú elvei mellett egy hiányos szerkesztett telekkönyv kiigazítása nemcsak utánjárásba: és esetleg sok költségbe kerül a birtokosnak hanem a kevésbé gondos birtokost jogaiban is megkárósíthatja.

Ezek után részletezzük hogy miből áll azon munka az ugynevezett hiteltelekkönyv: tehát nem adókönyv, vagy catastralis földkönyv melynek elkészítésére a vállalkozó magát kötelezi:

1.) Leírja az adóföldkönyvből: a parcellaszámot, művelési ágát, a birtokos nevét, és a terület nagyságát e e célra nyomtatott ívekbe s ezzel elkészíti az ugynevezett „ideiglenes lajstromot“,

2.) Ha ez készen van megkezd a helyszemelést, — az az: magához vevén az ideiglenes lajstromot, és elegendő írópapírt, kimegyen a község által melléje naponta adandó két „választmányi taggal“ az 1. helyrajzi számmal az ideiglenes lajstromban megjelölt belbeli fekvőséghez: házastelek, vagy csupán kert; s annak alakját lerajzolva kipuhatolja tulajdonosságát, illetőleg birtokosságát, s megnyitja az 1-ső számú telekjegyzőkönyvet.

A telekkönyvi birtokos kipuhatolása, vagy műki-fejzéssel: „a jogezim megállapítása“ azonban korántsem oly könnyű feladat: mint az például adóföldkönyvek szerkesztésénél volt, hol, csupán gazdát kellett a földnek találni, ki az adót fizesse! Itt ki kell puhatolni a birtokos jogezimétarra nézve hogy a birtok vagy egyes fekvőség:

a.) Nem a férj kizárólagos tulajdona-e?

b.) Nem a nőihozomány?

vényeknek a hasznosoktól megkülönböztetése is milyenek valának a gyomok és némely mérges növények. Azonban minden ismeretök légfelyebb csak azoknak neveire egymástól megkülönböztetésére, hasznos vagy ártalmas voltakra terjedt ki. Az így ismert növényeknek a száma pedig vajmi csekély vala! Nem volt ezeknek egy megállapított tudományos nevek hanem változó volt vidékenként. Új nevet adni mindekinek jogában állott a nélkül, hogy azt valaki tőle elvitatta volna.

Még a görögörténelem első századaiban sem találhatni annak semmi nyomát, hogy valaki a növények tudományos szempontból megvizsgálására és megismerésére adta volna magát, Nem azon korban is midőn a történelem és némely a betraet tudományok művelése már kellő lendületet nyert.

Mindazon által a görögök figyelmét a növények nem kerülheték ki. Ők voltak az elsők kik később egyéb tudományok művelése mellett a füvészetre is némi gondot kezdettek fordítani. Azonban ezen kezdetnek is nem volt tudományos célja s csak későbbben tették az egyes növényeket észleleteik tárgyává. Ily kezdeményezők voltak az úgy nevezett rhizotomok kik a gyógyászathoz gyökerek ásásával és némely gyógyhatású levelek összegyűjtésével foglalkoztak. Ezek lassanként a növények egyes részeinek megvizsgálására és elemzésére figyelmet kezdettek fordítani s az eredménnyel melyre jutottak másokat is kiket az ügy érdekelt megismertetni. Ily érdeklettek leginkább gyógyszerészek voltak. Hanem ezen rhizotomok vagy mondhatnám, rhizologok ismerete is csak lassan haladt előre.

Görögország már történelme végkifejlődési fokán állott s alig találhatott valaki ki idejét komolyan oly tudományos vizsgálódásnak szentelje mely a bölcsészek tanítványai, elveivel és feladattal ellenkezett. A tudósok is kik a bölcsészetet színmű és történet írást mivelték: csak annyit tudtak a füvészetből mennyit egyik vagy másik gyógyszerészről vagy rhizologtól hallottak és eltanultak.

A makedon birodalom emelkedése korában, végre a füvészetre is szebb napok vártak. Sándor hallhatlan tanítója a stagirai Aristoteles volt az első ki honfiai figyelmét a növények tudományos megfigyelésre az azok-

c.) Nincsenek-e közösbirtokos társak, — kielégítetlen, — vagy távol lévő jogot tartó testvérek?

d.) Nem e a házaselek közös felszabadulás, vagy közös szerzemény útján nyert birtoka? — sez esetben:

e.) ha valamelyik a házastársak közül elhalt volna kik örökössei, s mennyiben vannak osztály vagy egyébként a birtokból kielégítve? (Itt irányt adók, a birtok bíróság által kiállított „birtokbaadási okmányok“ ha az elhalálozás a polgári törvény könyvéletbelépte után történt volna.)

f.) Szigorú gond fordítando arra, hogy oly kiskoru árvák jogai, kiknek sem atyjok sem anyjok, el ne tagadtassanak, vagy ne csorbitassanak.) Ennek ellenőrzése egyik hivatalos főkötelessége a helyszínelő mellé rendelt választmányi tagoknak.)

g.) Kipuhatolandó továbbá ott, hol urbéri viszonyok léteztek, nincsenek-e még most is fennálló currialis zsel-lérviszonyok s a t.

Ha a jogezim ezek szerint kipuhatoltatott, a tulajdonos, vagy közös birtokosok beiratnak az épen megnyitott telekjegyzőkönyvbe, és a jogezim alá bevezetteik a kitárgyalt fekvőség, — sorsszám, részletszám, művelési ág, düllőnév, és terinértékével; a telekjegyzőkönyv száma bejegyeztetik az ideiglen lajstromba az illető parcella mellé, és a bizottmány a helyszínelő végzendő feladat az első részletnél befejezte. Ezután a következő helyrajzi sor szerinti parsellára lép, azt szintugy lerajzolja kitárgyalja, a következő telekjegyzőkönyvbe bevezeti, — s így tovább, míg az egész belsőséget letárgyalta, és a telekjegyzőkönyveket megnyitotta.

(folyt. köv.)

A m. kir. igazságügyminiszter

27.834. sz. a. kiadott

KÖRRENDELETE

a királyi törvényszékekhez.

A bírói letéti naplók átvizsgálása alkalmával tapasztaltatott, hogy némely kir. törvényszékek és járásbíróóságok a felektől behajtott azon bírságpénzeket, melyeknek hóváfordításáról a törvény nem rendelkezik, letétbe helyezik, mely eljárás által a letéti naplók átvizsgálása megnehezítettetik, illetőleg az átvizsgálás körüli munka tetemesen szaporítottatik.

Ennek megszüntetése céljából, s hivatkozva az 1870.évi április 25-én 2470.sz. a kelt igazságügyminiszteri rendeletre, felhivatik a kir. törvényszék, hogy az érintett bírságokat ne letétbe helyezze, hanem a helybeli, illetőleg legközelebbi adóhivatalhoz szolgáltatassa be, — azon bírságokat pedig, melyeknek hóváfordítását a törvény meghatározza, a letétbe való utalványozás mellőzésével rendeltetésük helyére szállítsa.

kali tüzetesebb foglalkozásra felhívta. A csaknem töretlen uton haladó mivelt szellemű férfiú fáradozásai eredményét két könyvbe rakta le, melyek fájdalom szerzőjüket alig élték túl s így korunkra nem jöven által: azoknak tartalmát sem ismerhetjük. De hogy e mű létezett, — azt tanítványai írásaikban említik és az egyik hivatkozik is reá.

A nagy férfiú kezdeményezései nem maradtak hatás nélkül tanítványaira. Még életében megkezdtek észleleteik és vizsgálódásaikat s ezek egyike Theoprast (371—286. k. e.) kit Aristoteles minden tanítványai közt leginkább szeretett és a többi felett kitüntetett, e téren leginkább örökölte mestere szellemét.

Munkái melyek a növényekről írt, fenmaradtak egészen korunkig. Ezek száma kettő. Az első a növények természetrajzából (Thaphrastu ton eresiu peri phüton historias) a második azoknak okairól (peri phüton aition) szól.

Mindkét mű nagyobb részét a növénytermészete foglalja el, vonatkozással a földművelés és gazdasátra, ritkán az egyes növények orvosi ereje.

Ha Theoprastnak ezen műveit a növénytudomány jelen állásáról vizsgáljuk meg, alig találunk benne di-esérni valót. Azonban elfogultaknak lennünk nem szabad ne feledjük, hogy ő Aristoteles imént említett munkáján és a rhizologok egyszerű magyarázatán kívül semmi segéd eszközt nem ismert mely vizsgálódásai és művei megírásában utmutatóul szolgált volna. Az általa felhozott növények beírása annyira hiányos, (némelyikről épen semmi leírás sincs:) hogy ma már azokra alig vagy plane rá sem ismerünk. De a hiányos leírás nem zárta ki, hogy neki is helyes felfogásai ne legyenek. Némely növényeket hiányosan bár de ügyesen magyaráz. Hanem mi művei becsét leginkább alászállítja: a sok mesés elbeszélés. Igazán csodálkozhatunk, hogy Theoprastnál, különben jeles böles vala miként férhetett meg annyi gyermekies tudatlanság és babonás tévhit.

Theoprastnak egy kellő csinnal barendezett füvész kertje is volt, hogy a növényeken eléforduló tünetényeket, azok kellő közelében élvezhesse.

Halála után a növénytudomány mezején egy nagy hézag állott be, mely alatt ugy szólva semmi életjel nem

Figyelmeztetik egyszersmind a kir. törvényszék, hogy azon bírságokról, melyeknek hováfordításáról a törvény nem rendelkezik — a bírói ügyviteli szabályok értelmében pontos kimutatás készítendő, s félévenként ide felterjesztendő, s hogy oly bírói határozatok, melyekben törvénykezési bírságok állapítattnak meg, az 1871. évi sept. 25-én 15,216. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet értelmében az illető pénzügyigazgatóságokkal másolatban közlendők.

Pesten 1872. sept. 7-én.

Értesítvény.

a Pesten 1872. évi szeptember 23—26-ig tartandó
harmadik magyar jogászggyűlés
tárgyában.

II. Új indítványok.

1. Indítvány a hazai árvaügy országos rendezéséről, Gyárfás István kir. ügyész úrtól Szabadkán.
Vélemények: Horváth Lajos ügyvéd úrtól Miskolcson, Trawnyik Antal törvényszéki bíró úrtól Budán és Zlinszky Imre kir. tábl. pótbiro úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Schniere Gyula osztálytanácsos ur Pesten.
2. Indítvány a kötelezés mellőzése iránt, Boer József ügyvéd úrtól Komáromban.
Előadó: Dr. Emmer Kornél törvényszéki bíró ur Pesten.
3. Indítvány a kereskedelmi csődnek külön szabályozása tárgyában, Dr. Schnierer Gyula osztálytanácsos úrtól Pesten.
Vélemény: Dr. Szvetenay Miklós keresk. és ipar kamarai titkár úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Óváry Kelemen egyetemi magántanár ur Pesten.
4. Indítvány a büntető törvénykönyvnek tárgyát képező cselekvények hármas flosztásának mellőzése iránt, Dr. Csácskó Imre legfőbb ítélőszéki bíró úrtól Pesten.
Vélemények: Dr. Friedmann Bernát ügyvéd úrtól Pesten és Dr. Groisz Gusztáv jogtanár úrtól Kolozsvárott.
Előadó: Dr. Csukássy Károly kir. alügyész ur Pesten.
5. Indítvány a polgári perben a bizonylatok szabad méltánylása tárgyában, Dr. Neumann Armin ügyvéd úrtól Székesfehérvárott.
Előadó: Dr. Kováts Gyula törvényszéki jegyző ur Pesten.

6. Indítvány az elítélt fegyenczek feltételes szabadonbocsátása tárgyában, Dr. Környei Ede ügyvéd úrtól Pesten.

Vélemények: Dr. Bozóky Alajos jogtanár úrtól Nagyváradon és Tauffer Emil fegyházigazgató úrtól Lipótvárott.

Előadó: Dr. Kelemen Mór igazságügyi ministeri titkár ur Pesten.

III. Véleményes indítványok

az állandó bizottság által kitűzött kérdések felett.

1. Vélemény indítvány a nők teljes kora tárgyában, Czenthe József ügyvéd úrtól Miskolcson.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban Dr. Telenzky István ügyvéd úrtól Nagyváradon.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Tóth Lőrincz semmitőszéki bíró úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Takács Lajos egyetemi magántanár ur Pesten.
2. Véleményes indítvány az örökösödés tárgyában, Dr. Vavrik Béla törvényszéki elnök úrtól Egerben.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Dr. Vida Lajos ügyvéd úrtól Pesten.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Dr. Venzel Gusztáv egyetemi tanár úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Rexa Pál ügyvéd ur Pesten.
3. Véleményes indítvány a váltói minőségnek bekebelezés általi érintetlen maradása iránt, Dr. Brode Lipót ügyvéd úrtól Pesten.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Glosz Ernő ügyvéd úrtól Kassán.
Előadó: Dr. Apáthy István egyetemi tanár ur Pesten.
4. Véleményes indítvány a részvénytársulatok bejegyzése tárgyában, Dr. Schnierer Gyula osztálytanácsos úrtól Pesten.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Dr. Szvetenay Miklós keresk. és iparkamarai titkár úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Matlekovics Sándor kereskedelmi ministeri titkár ur Pesten.
5. Véleményes indítvány a köz- és magánvád közt viszony tárgyában, Bovánkovics József legfőbb ítélőszéki bíró úrtól Pesten.
Előadó: Sebestyén Pál törvényszéki bíró ur Pesten.
6. Véleményes indítvány a védőnek a közvádóvali egyenjogúsága tárgyában, Kozma Sándor kir. főügyész úrtól Pesten.
Előadó: Dr. Löw Tobiás királyi főügyészi helyettes ur Pesten.
7. Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Margitay Dezső ügyvéd úrtól Hajdu-Böszörményben.

Előadó: Dr. Kováts Gyula törvényszéki jegyző ur Pesten.

8. Véleményes indítvány az előkészítő iratok hatálya iránt, Dr. Fischer Lajos ügyvéd úrtól Kolozsvárott.
Véleményes indítvány ugyanezen tárgyban, Szabó Miklos kir. táblai elnök úrtól Pesten.

Előadó: Dr. Búsbach Péter ügyvéd ur Pesten.

(Vége köv.)

Kolozsvári levelek

I.

Az ember mindig kívánja azt, a mi nincsen, és soha sincs megelégedve, a mi van. E tétel igazsága bebizonyult a f. hó 9-ki Szécheni-téri égésnél is. Hogy Monostor legalább egy órányi távolságra fekszik a Szécheni-tértől azt mindenki tudja, ki Kolozsvárt ismeri s ennél fogva legkevésbé sem lehet azon csodálkozni, hogy a tűzoltók kissé megkéstek, és mégis most az egész város a tűzoltók ocsárlásával van tele. „Restek, hanyagok, nem tesznek eleget a magukra vállalt kötelességnek,” hallhatni mindenfelől. Már pedig szerény véleményem szerint a tűzoltók erejüktől kitelhetőleg mindent megtettek a tűz elfojtására. Inkább ocsárolnák Kolozsvár lakosai a derék tűzoltók helyett a rendetlen rendőrséget, mely megengedi, hogy a külvárosokban szénabuglyára, szénabuglyára, szalma stb. könnyen égő anyagok vannak rakásra halmozva, s hogy a számos alig néhány lépésnyi távolság daczára is, ugy rendőrségeskedett, hogy a vízhiány miatt a tűz több kárt tett, mint különben tett volna. — Eddig azt hittem, hogy a m.-vásárhelyi rendőrség a legrosszabb, de rosszabbat is találtam.

Tegnap temették el, általános részvét mellett, az egyházi tanács buzgó titkárát jogtudor Horváth Mózeset. A megholdogultban a haza egy derék, becsületes, ernyedetlen szorgalmu fiát vesztette el. Béke poraira!

A kolozs-dobokamegyei tanító-egylet ma délelőtt tartá a tanácsház termében közgyűlését, számos vendég jelenlétében. A ki a tan- és közoktatásügy iránt érdeklél viseltetik, arra nézve az érdekes viták kitűnő élvezettel bírhatnak, s valóban öröm fogja el az ember kebelét, ha látja, hogy elhanyagolt tanügyünket épen Erdély irányadó városában, oly melegen karolják fel. — Vajha országgyűlésünk is a jelen ülésszakban a budget stb. mellett a fennebb említett kérdéssel is foglalkoznék!

mutatkozott. Voltak ugyan egyesek kik némi észleleteket tettek, de ezek még annyira sem mentek mint ő. A rhizotomok folytatták tovább a gyökér ásást, mint régebben, de ez náluk mindennapos üzlet vala és a tudományos ismeretre nagyon kevés befolyással voltak.

(folyt. köv.)

A königgrätzi csata után.

— BESZÉLY. —

Irta: Minker Arnold.

(Folytatás.)

— Fájdalom ő áldozatja lett a börszénnek — válszola mély megindulással a gróf — Istenem, mintha látnám szegény testvérem nejét, mint térdelt előttem s mily szívszakadva esengett, hogy mentsem meg férje becsületét. Szegény boldogult nőm a te kedves anyád azonnal felküldött Bécsbe, hogy álljak jól őcsémért. Becsületje, meg lett ugyan mentve, de kényszerült Amerikába menni a hol most ismeretlen téren bujdosva fáradsággal keresi a bőröket, melyek a gazdagok fényűzésének szánvák. Így lettünk mi szegények, a mit előttem annyira titkoltam.

— Köszönet kedves atyám, hogy megmentéd nagybátyám becsületét. Ne aggodjál jövőnk felett, mert e két kezét munkára teremté isten — szólt vigasztalólag a jó leány.

VIII.

— Kedves professor ur ajánlom fiamat Gyulát.

— Ifjonz fogadja üdvözetemet! bennem egy férfit lát kegyed, a ki elég képes arra, hogy szerzett ismereteit másokkal is közölhesse.

— Ajánlom felügyelete alá a fiamat, nekem a városba kell mennem,

— Hé! te hallod; jer közelebb szólott Gyula atyja távozta után.

— Ifjonz oly hangon beszél hozám, melyhez én nem szoktam, válaszolt Misi.

— Nem is oly idegen hangzat az előttem, hallottam a disputát Juczival. Eleinte feltettem magamba, hogy jól elverjelek s el kergesselek, de teryem megváltoztat-

tám, mert egy más ostoba nevelőt nyomtak volna a nyakamba.

Mert lásd csak ma három hete, hogy a 20 évet betöltöttem, 8 évet átizzadtam declinatiokkal, konjugációkkal s combinatiokkal, én többet tanulni nem akarok. De kezdek képedre is emlékezni, valahol láttalak is nem Misi a neved?

— Nem.

— Azon gonosz fickó.

— Az épen nem vagyok.

— Ki egész nap egy rossz hegedün czinczegtattál.

— Azt én nem tettem. Mérem állítani, hogy én a hegedük Demosthenje vagyok. A művészetekben és tudományokban fényleni születési elrendeltetésem. Érzem magas hivatásomat s lángeszem korlátot nem szenved.

— Atyám eltávozott, most mennem kell az én anygali Ilonához vizitbe, de elmeszezttem frakkomat, nesze keress veszt, takarítsd ki.

Hogyan? Ugyan mondja meg az urfi, miként fog ez állapotommal meggyezni? egy nevelő? egy híres professor?

— Cselekedd, a mint parancsolok, mert különben ... szólt fenyegetve és távozott.

Növendékem magaviselete semmikép sem tetszett, ez ifjunak convenientiáról és illemről legkisebb képzete sincs. Ej! Ej! erről nevezetes leczkét kell neki adnom. De kit látok jönni? a nagyságos ur, nagy isten, mit fog mondani, ha engem most urat és szolgát egyszémélyben játszva meglátott.

— Uram istenem mit kell látnom a profesor porozza fiam kabátját szólita meg ő méltósága.

— Hm! semmi épen semmi — felelém — ne is tesék ügyelni. Ez nevelői rendszeremnek egyik fontos következőse. Érti-e nagysád? Eleitől fogva sokat adtam arra, hogy uri nevendékeim csinosan és tisztán járjanak.

Mi philosophusok a test tisztaságát a lélek tükrének tartjuk.

— Jó jó, de miért fárad legjobb szolgám?

— Azt nem érti nagysád! Legjobb szolga én vagyok Bölcsesség alapja másokra nem szorulni, s az embernek magát szolgálni tudni!

— Hát még meddig piszmogsz még vele, rögtön ide add, mert különben (tüstént megnyakászlak, ordita a mellék szobából növendékem.

— Megállj gaz kölyök így kell bánni egy oly híres professzorral, a ki Göttingában végzett; mindjárt megtanítalak kujon respektre.

— Kérem nagyságodat — szólék haraggal — adja át nekem az öregség tántorgó oszlopainak istápját, a megsértett becsület boszus büntetőjét.

— Hát ki az? kérdé a nagyságos ur.

— Botját egy szóval.

— Ifju! most atyja szemelättára megnadrágozhatnám, de ezt tenni nem akarom, mert sokkal több gálantságot tanultam Göttingában, hol kalánynyal öntik a tanulók fejébe a tudományt.

— Bocsánat, ezer bocsánat profesor ur, szóla növendékem megszontyolodva.

— Látja méltóságod, mily szomorú lett, mert kebelét jól tudom kigyóként mardossa azon tudat, hogy benem legjobb emberét sérté meg:

Most növendékemhez fordulva egész tabárijteknitelyel ily formán szólítam meg

— Most már felhevült ifju, midőn az értelem kalánynnyával leszedtem ifjuságának habzó csészéjéről a mérreg tajtékját, most, midőn kegyed képes esztelen tetétt megbánni, vegye vissza kabátját. De soha többé ily hangokat ellenem.

— Most az egyszer megtörtént; másszor szétzuzom a kegyed existenciájának telegráphját, vagy más szókkal keresztül megyek a fején, mert egy bolondnak agyveleje olyan, mint a Danaidák hordója, azt hiszi az ember sok van benne, pedig üres. Egy pillanatig magára hagyom kegyedet használja azt, s térjen magához. A partnélküli ocean, mely megmérhetetlen területében egy szigetet sem formál hol az élet matrozszai enyhet találhassanak t. i. a jövőendő jobbitsa meg kegyedet. A megbánás küldje a lelkiismeret mardosásának bombáit, az örök irgalomnak 24 fontosából kegyed szívébe, és vétkét tegye semmivé.

— Jól begyedbe szedd kedves fiam, szóla az atya ihletett hangon fiához, és soha el ne feledd, a mit a professor ur oly ékesen előadott neked. Adieu! viseld jól magadat.

— Önnel uram — szólt hozzám fordulva — egy pár szóm van, azért kérem kövessen engem.

(Folyt. köv.)

VEGYES.

Mit irjak egye bet? Rójjam-e azt, hogy itt is a nemzeti viselet tökéletesen elejtve, több a zvikker, czilinder, frakk, mint bárhol is? a számos helyt a n.-vásárhelyinél is rosszabb kövezetről, vagy az „a magyar szó, ritka, mint a fehér holló“-ról beszéljek? — Nem vagyok baráttja a „régí nóta, kezdjük ujrá“-nak. — Érdekesebb tárgy most nincs, ezek már igen el vannak koptatva, de biztatnak a plakátok. Amott az a nagy félőles a Dersinlovardájáé az a sok apróbb a különféle zeneestélyeké; ezekről és még több másról jövő levelemben.

Viszontlításig.

Hegyessy Vilmos.

Helyi dolgok.

— **Városunk** országgyűlési képviselőivé megválasztattak a szélsőbal Lázár Ádám 448, a balközéphez tartozó b. Orbán Balázs 441 szavazattal a Borosnyai Pál 389 és Ajtai Mihály 381 szavazata ellenében.

Kimutatás

a mararos-vásárhelyen létesítendő székely leány árvaház alap javára eddig begyűlt adakozásoknak u. m.

A maros-vásárhelyi nőegylet ajándékozott	1000 frt. urbéri papirt
Gróf Bethlen Gáborné, születt Bethlen Leopoldin grófnő	500 frt. urbéri papirt
Fogarasi Mihály, püspök	100 frt. készpénzben.
Sós Antal	3 „ „
Péterfi (orvos)	2 „ „
Nagy Gábor (pinczér Kolozs.)	2 „ „
Krista Máttyás (pincz. Kolozs.)	2 „ „
Nagy Ferencz (pincz. Kolozs.)	2 „ „
Gróf Toldalagi Viktorné	500 „ alapítvány
Gróf Kornis Ferenczné	100 „
Mártonffy Albertné	100 „
Gróf Bethlen Gyuláné	100 „
Gróf Toldalagi Fanny	100 „
B. Bánffy Elek	100 „
Gróf Lázár Mórné	100 „
Gróf Bethlen Gyula	100 „
Gróf Lázár Jenőné	100 „
B. Bálintt Józsefné	100 „
B. Bálintt József	100 „
B. Rothenthal Henrichné	100 „
B. Apór Károlyné	100 „
Donáth Farkas	60 „
B. Szentkereszt György	60 „
B. Vav Béláné	5 „
Összesen:	3436 frt. rendes tag.

Koronkában, 1872. szeptember 12.

Szini szemle.

— Szombat sept. 14 „Fokról fokra“ népszinmű 5 felvonásba. E darabban Zajongay brillirozott, még pedig nem annyira játékaival, mint bámulatos compositio tehetségével — Ugyan is egy kupletje után többiben kitapsolatván fokról fokra bizakodottabb lett, míg végre elérve a helyzet magaslatát, a lázbeteg privilegiumával élve elkezdett félre beszélni s azután egy melodianélküli bőszenkodásig ostoba szövegű dalt énekelni a kritikusokról. Szegény szerző, ha tudta volna, hogy majd egy fényes tehetség, a kinek lángesze nem ismer korlátot, mint a lelkiismeretlen korcsmáros a bort vízzel, úgy fogja művedet vegyíteni, ilyen, égbekiáltó ostobasággal, bizonyára nem vettél volna soha tollat a kezébe. Egyébiránt köszönetet mondunk a jó sorsnak, hogy egy nagy (alias magas) Zajonghy a mi csekély személyiségünkért felstímolta a fürdői saison alatt megereszkedett hurjait lantjának s felülve a Pegazusra dallamot és szöveget teremtett. Teremténye az igaz oly æsthetikátlan valami volt, hogy ha nem Zajonghytól származik, megcsömörlünk tőle És végül még egyet: mi színházban és nem Volks-sängerek előadásán voltunk vagy talán nem tudja Zajonghy uram a kettő közötti különbséget?

A mi magátaz előadást illeti, eltekintve a Zajonghy izetlenkedésétől, az egészbe véve sikerült volt.

— Vasárnap, sept. 15-én a „Varázsfátyolt“ hozta harmadszor a repetior. És a színház dicséretére legyen mordva közönségünknek ujjal megtelt. Berényi Ilka sok ügyességgel lejté a frivol csábtánczot. — A közérkölciség szempontjából helyeseljük mi is az írónak ezen ohaját: tűzre a „caféchantants“-okragályos deszkáival melyeken a meztelen szemtelenség dalolja couplettjeit és a kánkán örögi lába tombol! Legalább így meg fertőzteti azon deszkákat, a hol csak a nemesen és szépnek van" helye a ballett és kánkán. Hány hófehér lélek esik az ilyen mutatványok miatt áldozatul.

Münker Arnold.

— **Udvari hir.** A királyi udvart, folyó szeptember hó 15-ike és 20-ika között várják Budára. Az udvar itt tartózkodásáról udvari körökben kétféleképpen beszélnek. Az egyik szerint ő felségeik három hónapig maradnának Budán, míg másfelől arról van szó, hogy tekintettel arra, mikép a bécsi burgot és a schönbrunni kastélyt a világiállításra várt fejedelmi vendégek fogadhatása végett tökéletes újításnak kell alávetni, azudvar az egész telet körünkben fogja töltetni.

— **Hajnal Lajos** kalocsai érsek — névnappja alkalmából Kalocsán felállítandó árvaház alapjára 25,000 (huszonötezer) frtot adományozott; és megbizta a főkapitánt, hogy az e célra már létező pénzalap segítségével az intézetet mielőbb létesítse. Ugyanaz alkalomból a kalocsai jótékony nőegyletnek 200 frtot szíveskedett adni.

— **Kerkápoli Károly** pénzügyminiszter letette Temesvár városi képviselői mandatumát, és a Zalamegye tapolcai kerületét fogadta el.

— **Értesítés.** A hunyadmegyei nőegylet f. hó 30-án délelőtt 10 órakor nagygyűlést fog tartani. Felkérnek az illetők e gyűlésen mentől számosabb megjelenésre. A gyűjtők szíveskedjenek a felszedett összegeket magukkal hozni. Déván, 1872. sept. 11, Bartha Lajos, jegyző.

— **Gyermekepítés.** Belgrádból a „Reform“ a következő táviratot közli: A „Mercur“ hajón az arab társaság keze közül megmentett utasok között három gyermek van, kik alkalmasint Pesten lopattak el. Az egyik gyermek neve Horvát Lajos egy másiké Ungár Adolf, s ez Pest táján született. A harmadik leányka, s neve Ludwig Anna. A szerbok igen humanusan viselték magukat ez ügyben. Részletek nincsenek tudva.

— **Az alagutban** minden zaj, ostorpattogtatás kiabálás stb. rendőrileg meg van tiltva, még a postakocsisoknak sem szabad ott kurtjókba fujni, hogy az épen átmenő, netán ijedős lovak meg ne bokrosodjanak. E rendőri rendelet szigoruan fen is tartatik és az ellene vétő magánosok megbüntettetnek. Másként áll a dolog katonasággal: ez nemcsak hogy az egész utat elfoglalja, hanem rendszeren oly iszonyu zsvaj, ének füttyölés között vonul át, mely a legszelidebb lovat is képes megvadítani, és ez által maga a zárt sorokban haladó csapat is veszélynek lehet kitéve. A biztonság érdekében kívánatos volna, ha a parancsnokok emlékeztetükbe hoznák katonáiknak a menetrendet, mely szerint a városban a közlekedést nem szabad megzavarni és menet közben csendesen kell magukat viselniük.

— **A budai rakpart építés** vállalkozói nagyban siettetik a munkálatokat, hogy a part mielőbb elkészüljön. Éjjel-nappal, jó és rossz időben egyaránt dolgoznak s néhány nap előtt egy második kotrógép állíttatott fel a lánczid alatt. A munkálatokat a miniszterium által kiküldött három mérnök ellenőrzi, kik 24 óránként felváltják egymást.

— **Szoborleleplezés.** A Türr tábornok által a kis stapár-ujvidéki csatorna elején királyi ő felsége által tett első ásó-csapás emlékére emelt szobor szept. 8-án reggel nagy közönség jelenlétében ünnepélyesen lelepleztették. A szobor kitünően sikerült. Az emelkedett hangulatu közönség Tisza minisztert lelkes éljenzéssel fogadta. Az ünnepély után fényes következett. bankett

— **Mormon kivándorlás.** Minesota nevű posta gőzösön Amerikába nem kevesebb, mint 590 mormon utazott el a liverpoli kikötőből, hogy Newyorkba, onnan Utahba szállíttassa magát. Smith Joe ezen újabb hiveinek fele Svéd-Norvég országok és Dánia szülötte, másik felét Anglia, Skoczia és Wales szolgáltatja. Newyorkban Brigham Hour egy agense várakozik reájok s párnap pihenés után a sóstó melletti városba viteti őket.

— **Nők mint hittani szónokok** Amerikában már nem tartoznak a ritkaságok közé; az ilyen nők tartandó egyházi beszédek helyét és idejét nagy falragaszokban jelentik. Géorgiában nem régebben egy ilyen felléptéről szóló falragasz vontá magára a közfigyelmet, melyen városi polgárok nevük aláírásával bebizonyították, hogy a szónokló „igen csinos szőke lány.“

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében 1872. sept. 16-dikán és következő napjain következő ügydarabok fognak előadatni.

(Folyt. és vége.)

III. Tanács bűnügyekben.

Mégai Ferencz k. t. pótíró által.

Máthé Togyer hivatali hatalommal visszaélésre való csábítás bünténye, Boér István becsületbiztonság elleni

kihágása, Rebreanu Condrate tulajdon biztonság elleni kihágása, Mucea Nicolae Juon és Mucea Ilisie testi biztonság elleni kihágása, Máthé Ignác súlyos testisértés bűnténye, Kaján Jánosné becsület biztoság kih. i., Nagy József becs. bizt. el. kih., Prepostfi István becs. bizt. el. kih. i., Seibriger József becs. biztonság el. kih. i., Benedek Antalné hatósági intézkedés el. kih. i., Puskás János tsti biztonság el. kih. i., Gergely István becs. bizt. el. kih., Özv. Barabás Sámuelné és Zsidó Ferenczné testi bizt. el. kih. i., Szabó Sándor becs. biztonság el. kih. i.

IV Tanács urbéri ügyekben.

Popovics Szerván k. t. r. b. által.

Kovácsi Károlynak, Máthás Dominik e., Földvári Ferenczné szül. Thuri Antonjának, Serbán Julia e.,

Gruz István k. t. pótíró által.

Özv. Gr. Dégenfeld Ottóné s érdektársainak az ottan volt urbérek ellen., Szintyem Juonak, Bakó Károly e.,

Bécsi tőzsdei árkelet

(sept. 14.)

5% metallique	66.55
5% nemz. államkölesön	71.45
1860. államkötvény	105.
Bankrészcvény	885.—
Hitelrészcvény	341.
London	109.—
Ezüst	80.50
Arany	5.24
Napoleon arany	8.70
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	82.—
„ „ „ temesi	81.—
„ „ „ erdélyi	79.—
„ „ „ horvát-slavon	83.75

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

(10)

1—3

Kiadó szállások.

A Tischler Mayer-féleház, 1-ső emelete egészen, részletenként vagy egyes szobácul, butorozva, vagy anélkül, ez év Szt-Mihálytól kezdve kiadó. Értekezhetni iránta Pestvárosához czimzett szálloda bérlőjénél.

(9)

1—3

A postadijak megkimélese végett minden belföldön megjelenő hirlapokra előfizetéseket elfogad és pontosan ellát

a Wittich J. könyvkereskedése Maros-Vásárhelytt.

(6)

2—6

Kitünő gyógyerejéről világszerte hires

Morison pirulák

kisebb skatula 1. 2. szám 2 frt, nagyobb 1. 2. szám 4 frtért kaphatók

Wittich József, kereskedésében Maros-Vásárhelytt.